

GŁOS ZIEMI BIAŁOSTOCKIEJ

GAZETA REGIONALNA
Wychodzi codziennie oprócz dni poświęconych.

Rok II

Redaktor naczelny: JAN WALEWSKI

Nr. 214 (285)

Pięć lat pracy Obozu Marszałka Piłsudskiego na froncie gospodarczym

18 września 1931 r.

Pod powyższym tytułem ukazała się wielka zbiorowa praca ekonomiczna, poprzedzona syntetycznym artykułem wstępnym wiceministra Stefana Starzyńskiego. Dzieło to, wydane staraniem „Drogi” winno się znaleźć w ręku każdego obywatela, interesującego się wielkim procesem gospodarczym Królestwa Rzeczypospolitej. Książkę tę winni czytać zarówno entuzjści, jak i przeciwnicy obecnego rządu, gdyż jest to jedyny i wyczerpujący dokument prac gospodarczych obozu Marszałka Piłsudskiego.

W ciągu trzynastu lat istnienia naszej państwowości nauczyliśmy się bardzo wiele. W czasie walk o niepodległość, w czasie wojen o granice poznaliśmy przedewszystkiem geografję własnego kraju i przekonaaliśmy się, jak niedaleko leży np. Poznań, Kraków, Toruń, Lwów czy Wilno od Warszawy.

W następnych latach uczyliśmy się współpracy wewnętrznej w Państwie i dzięki Wielkiemu Nauczycielowi w osobie Marszałka Piłsudskiego pojęliśmy błędy wypaczonych pojęć partyjnych na temat demokracji i parlamentarizmu.

W nowym okresie naszych dzieł lata gospodarcze pomyślnie napelnili nas zaufaniem i wiarą we własne siły — lata trudności gospodarczych zmusiły nas do wertowania pojęć ekonomicznych, rozpowszechniły w zdumiewający sposób wiedzę naszą o gospodarstwie państwowem, prywatnem i światowem. Ta powszechność zasadniczej wiedzy ekonomicznej przyczyniła się do zalamania demagogii w Polsce — na podwalinach tej powszechności wspiera się gmach naukowej wiedzy gospodarczej, tej wiedzy, która tworzy swe punkty w laboratorjach kierowania i normowania polityki państwowej, wzmożonej przez postępującą karność pojedynczych warsztatów pracy i gospodarstw.

Jeśli obraz dzisiejszej Polski przedstawia pod względem gospodarczym jednolitą i szarmonizowaną bryłę, nie jest to dziełem wypadku, lecz wynikiem realizacji wielkiej myśli przewodniej, zwanej ideą państwowości.

Kształtowanie gospodarczego rozwoju Polski na miarę potrzeb aktualnych i na miarę przyszłości państwa, nie należało w ostatnim pięcioleciu do zagadnień łatwych, a to najbardziej, ze względu na partyjnych rządców przedstawiała się opieką. To też politykę tzw. „Pierwszej Brygady Gospodarczej” charakteryzują 3 naczelne zasady: równowaga budżetowa, stabilizacja pieniądza i powszechne zaufanie.

Stwierdzić należy, że zasady te, znane wcześniej, jednak dopiero po przewrocie majowym z 1926 roku nabrały rumieńców życia i stały się nieodzownym wskaźnikiem gospodarczym kolejnych rządów Obozu Marszałka Piłsudskiego. Przetwały zaś one równie bezopiecznie lata dobrej, jak i złej konjunktury, co świadczy dowodnie o ich wielkiej słuźności życiowej.

Na fakt ten zwraca uwagę v. minister Stefan Starzyński w następujących słowach: „Próbierzem słuźności polityki gospodarczej musi być właśnie działanie jej w różnych okresach konjunkturalnych”.

Na zapleczu tych trzech bastyonów polityki gospodarczej państwa mogły dopiero wejść na właściwe tory — prace organizacyjne. Życie gospodarcze bowiem pierwszych lat naszej państwowości przedstawiało niezorganizowany i nieznaną de fakto konglomerat sprzecznych interesów. Aż po rok 1926 nie potrafiłono sobie, nawet odpowiedzieć na pytanie, jakim właściwie krajem jest Polska — rolniczym, czy przemysłowym, w następstwie czego, zróżniczkowane obozy polityczne przeciwstawiały sobie wzajem rolnictwo i przemysł z wielką obustronną szkoda.

Dopiero ekonomistki rządów pomajowych, po stworzeniu ośrodków studiów rozpoznawczych, wśród których nieocenionem źródłem były prace Komisji Ankietowej, a dzisiaj Instytutu Badania Konjunktury i Cen, mogli przystąpić do prac strukturalnych na najszerszą miarę zakrojonych. Jako poszczególne ognia tych prac powstają Izby Przemysłowo-Handlowe, Izby Rzemieślnicze, Państwo-

wy Instytut Ekspertowy, który przyczynia się do skierowania eksportu na tory racjonalnych prac.

Polityka państwowa nosi charakter wyraźnie popierający rolnictwo, wyrazem czego są ogromne prace nad przetworzeniem ustroju rolnego, znaczne kredyty rolnicze, polityka celna i eksportowa. W harmonii z polityką rolniczą idą prace nad unormowaniem przemysłu, co przyniosło pożądane wyniki zwłaszcza w dziedzinie hutnictwa, cukrownictwa i nacierstwa. Świat pracy w tym okresie urasta w powagę, jakiej nigdy w Polsce nie posiada.

Ustawodawstwo socjalne przechodzi twardą stopą nad uroszczeniami i nad pustymi „tytułami własności” lewoskrzydłowych partij politycznych i stwarza nowe warunki pracy. W ślad za tem idą doniosłe prace nad uprawianiem administracji i nad tysiącem spraw, kwestyj i zagadnień, rozwiązań których przynosił każdy nieomal dzień.

Czy to już wszystko? Nie. — Wymieniliśmy tutaj za v. ministrem Starzyńskim sprawy najgłośniejsze, by uprzytomnić czytelnikowi zagadnienia, które napotka w dziele p. t. „Pięć lat na froncie gospodarczym”. Istnieje jeszcze

mnóstwo zagadnień zarówno takich, których tu dla braku miejsca nieposob wylizać, — i takich, które znajdują się w stadium prac przygotowawczych, bądź realizacji, jak sprawa reformy podatkowej, reorganizacji handlu i t. p.

Po przeczytaniu tych dwóch tomów, omawiających „Pięć lat na froncie gospodarczym” trudno byłoby odpowiedzieć na pytanie, jakiej „doktrynie” ekonomicznej holduje Obóz Pomajowy. Jest tu zarówno inicjatywa rządowa, bo przecież ani przemysł ani handel nie zbudował Gdyni i nie stworzył polskiej marynarki wojennej, — jest ingerencja państwa, tak silnie

zaznaczona zwłaszcza w standaryzacji eksportu, napewno ku zadowoleniu sfer gospodarczych, — jest też poważny wpływ solidaryzmu społecznego, komasującego energję powszechną na użytek państwowi. Z tego zboru wszechstronnych prawd i poglądów na plan pierwszy wysuwają się jednak celowości i racjonalizacja, jako „najbardziej charakterystyczne cechy naszej myśli ekonomicznej” — jak stwierdza v. minister Starzyński. One te właśnie powodują ingerencję państwa, bądź inicjatywę, gdy życie gospodarcze objawia tendencję do wypaczenia swego naturalnego biegu. Ta planowość i racjonalizacja, ożywna duchem państwowym, odnalazy wspólnotę celów gromady, szarmonizowały sprzeczne dążenia, zbudowały celową więź organizacyjną, zorganizowały życie gospodarcze, które wreszcie już przestało być łupem przypadku, lecz ułożyło się na miarę potrzeb i możliwości państwa. Dzięki temu właśnie, nawet w najgorszych dnach współczesnego kryzysu gospodarczego nie zniżamy lotu, dotrzymując kroku całemu światu lub czasem nawet przewyższając pod względem sprawności stare, na przestrzeni wieków modulowane, organizmy państwowe.

Temu wielkiemu dziełu nie grozi już niebezpieczeństwo, że dzieło to zostanie rozprzeszkowane w świadomości jednostek, że usunie się w zapomnienie wobec starego napływu nowych spraw, nowych kwestyj, nowych ludzi. Książka „Pięć lat na froncie gospodarczym” stanie się trwałym pomnikiem tych wielkich prac, doświadczeń i dziekań na tle życia gospodarczego w Polsce.

Jest to praca zbiorowa. Zabierają w niej głos w stu artykułach przeważnie twórcy i myśliciele minionego pięciolecia gospodarczego. Z dyscypliną naukowców powołują się na niewzruszone argumenty, jakimi są cyfry i dane statystyczne, nie tając swych omyłek tam, gdzie deklamacja przyniosła negatywne wyniki, a jednocześnie nie nadużywają słów, ponieważ cyfry są o wiele bardziej wymowne. Z pojedynczych cegiełek otwiera się w umyśle czytelnika wielki gmach, a architektura tego gmachu mówi nam przede-wszystkiem o geniuszu Twórcy i o niezmordowanej, mroźczej pracy wszystkich Jego współpracowników na niwie tworzenia państwa.

Największy proces szkodników Państwa

Byli więźniowie brzescy staną przed sądem w listopadzie r. b.

(Telefonom od własnego korespondenta).

WARSZAWA, 17.9. Prokuratura Warszawska sporządziła akt oskarżenia, obejmujący 11 osób — b. posłów: Barlickiego, Libermana, Dubois, Mastka, Pragiera i

Ciołkosza z P.P.S., Kiernika i Witosza z „Plasta”, Baglińskiego i Putka z „Wyzwolenia” oraz Sawickiego z „Str. Chłopskiego”.

Wszyscy oni oskarżeni są z art. 101 i 100 K.K. Proces był, więźniów brzeskich, będzie największym z dotychczasowych procesów politycznych w Polsce. Akt oskarżenia, sporządzony przez wiceprokuratorów Rauego i Grabowskiego, został już przesłany VIII Wydziałowi Karnego Sądu Okręgowego w Warszawie.

Termin rozprawy nie został dotychczas jeszcze przez przewodniczącego Wydziału wyznaczony, decyzji tej należy się spodziewać w najbliższych dniach. Prawdopodobnie termin ten przypadnie w listopadzie.

Skład sądu nie został jeszcze ustalony, natomiast, co do osób oskarżycieli jest pewność, że oskarżycielami w tym procesie będą autorzy aktu oskarżenia.

Wyżej wymienione osoby są oskarżone z 2 najcięższych artykułów K. K., traktujące o działalności wrogiej dla państwa.

Konferencja p. Premjera z marszałkiem Sejmu

WARSZAWA, 17.9. P. premier Prystor odbył w dniu dzisiejszym konferencję z p. marszałkiem Sejmu Świtalskim.

Oszczędności w zredukowaniu senatorów

HAMBURG, 17.9. W Hamburgu zmniejszono ze względów oszczędnościowych ilość senatorów z 16 na 12 członków.

Rambasador Francji u Ministra Skarbu

(Telef. od własn. korespondenta)
WARSZAWA, 17.9. Minister Skarbu Jan Piłsudski przyjął w dn. 17 b. m. ambasadora Francji w Warszawie p. Laroche.

Skazanie sabotażystów

LWÓW, 17.9. Wczoraj późnym wieczorem zakończono proces przeciwko 8 oskarżonym o sabotaż, ukraińcom. Akt oskarżenia zarzuca im zdradę główną oraz zakłócenie spokoju publicznego. Sąd uchylił oskarżenie od zarzutu zdrady głównej, zasądając 5 oskarżonych za zakłócenie spokoju publicznego: 1 na 9 miesięcy ciężkiego więzienia, zaś 4 na 8 miesięcy z zaliczeniem aresztu śledczego, tak że wszyscy natychmiast wypuszczeni zostali na wolność.

Międzynarodowa konferencja komunikacyjna

WARSZAWA, 17.9. W czasie od 21—29 września r. b. odbędzie się w Berlinie doroczne posiedzenie Komisji Międzynarodowej Związków Kolejowych, mającej na celu usprawnienie komunikacji międzynarodowej. Z ramienia Min. Komunikacji w obradach tej komisji wezmą udział: inż. Ceceniowski oraz radcowie inż. Owczarek i Kaczmarekiewicz.

Zamach stanu, który objął niektóre kraje republiki związkowej Austrii, zainscenizowany przez przywódcę Heimwehry dr. Pfeimera został — jak już wiadomo z depesz — w kilka zaledwie godzin po wybuchu silnym przez oddziały wojska i żandarmerji. Na ilustracji naszej widzimy oddział żołnierzy austriackich, pełniących straż na ulicy w Kindsberg w Styrii. Wśród żołnierzy widać karabin maszynowy.

Inicjatywa ministra Zaleskiego

o rozbrojenie moralne

(Telefonom od własnego korespondenta).

GENEWA, 17.9. Dowiadujemy się, że min. Zaleski w dniu jutrzejszym, t. j. w piątek dn. 18 b.m., złoży Sekretarjatu Generalnemu Ligi memoriał, w którym poda swoje poglądy i uzasadnie-

nia w związku ze swoją inicjatywą w sprawie rozbrojenia moralnego, ce będzie m. in. podstawa do rozstrzygnięcia problemu rozbrojenia moralnego na przyszłorocznej konferencji rozbrojenia.

Rada Ligi Narodów

rozpatrzy jutro sprawy polsko-gdańskie

(Telefonom od własnego korespondenta).

GENEWA, 17.9. Spodziewają się, że sprawy mniejszości narodowych oraz sprawa polsko-gdańska

będzie przedmiotem obrad Rady Ligi Narodów w sobotę dnia 19 b. m.

Dość już inspirowanych bredni

Sekretarjat L. N. odrzucił skargi ukraińców

GENEWA, 17.9. Genewski dziennik socjalistyczny „Le Travail” podaje, że do Sekretarjatu Ligi Narodów zostały złożone nowe skargi mniejszości ukraińskiej w

Polsce, omawiające prześladowania kleru grecko-katolickiego. Jednak Sekretarjat Ligi skargi te odrzucił.

Niesłychanej siły huragan

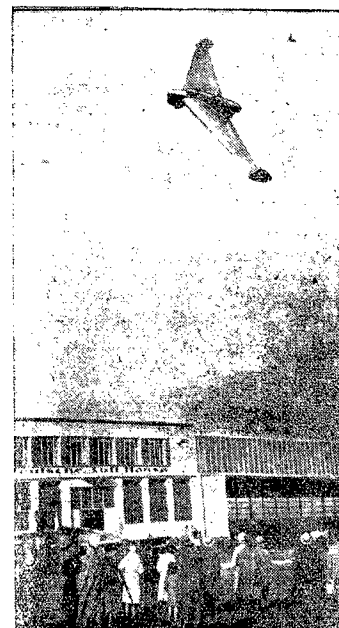
wyrzucił 20 okrętów na ląd

VFRA CRUZ, 17.9. — Wczoraj przeszedł nad miastem i szeroką okolicą straszliwy siły huragan, który zburzył wiele domów i poczynił olbrzymie szkody. W czasie katastrofy zginęło kilkudziesięciu mieszkańców, przyczem liczba ta jest prowizoryczną i prawdopodobnie po przyjęciu wiadomości z prowincji wzrośnie znacznie.

Oprócz szkód na lądzie jeszcze większe spustoszenie huragan poczynił w porcie, gdzie 20 okrętów zostało rzuconych na ląd i kompletnie roztrzaskanych.

Kilkadziesiąt barek rybackich huragan zaskoczył na pełnym morzu. Na razie brak o nich wszelkich wiadomości, niewątpliwie jednak zatonęły wraz z załogą.

Samolot bez ogona

W dniu 14 b.m. odbył się na lotnisku Tempelhof w Berlinie w obecności przedstawicieli władz, pokaz nowego samolotu, skonstruowanego na podstawie planów, wypracowanych przez słynnego lotnika niemieckiego Hermana Köhla. Samolot ten zapatrzony jest w trójkątne skrzydła, brak mu natomiast ogona. Na ilustracji widzimy uwoy samolot w czasie lotu ponad lotniskiem Tempelhof.

Tragiczny stan opieki nad chorymi umysłowo

O szybkie wykończenie szpitala psychiatrycznego w Choroszczy

Wobec ociągania się i niechęci ze strony niektórych samorządów w naszym Województwie do kontynuowania i ukończenia rozpoczętej przed dwoma laty budowy szpitala dla umysłowo chorych w Choroszczy, nie od rzeczy będzie przypomnieć o katastrofalnym stanie opieki nad obłąkanymi na ziemiach polskich.

Na terenie Rzplitej na 31.000 chorych b.z. względnie wymagających izolacji, posiadamy 34 zakłady specjalne i 14 oddziałów szpitalnych, liczących razem 12062 miejsca, a mieszczących 14.414 chorych.

Rozmieszczenie tych zakładów jest przytem rażąco nierównomierne gdyż bowiem dzielnie zachodnie rozporządzają jednym łóżkiem na 600 mieszkańców, to Woj. Kieleckie ma jedno łóżko 253.573, a Województwa — nowogrodzkie, poleskie, stanisławowskie, tarnopolskie i wileńskie nie posiadają ani jednego łóżka na 6.000.000 ludności łącznie.

W tych warunkach losy umysłowo chorych zwłaszcza w województwach wschodnich są, w większości wypadków — tragiczne.

Zazwyczaj jeżeli ktoś zachoruje umysłowo, przerażona rodzina w początkach starania się zapewnić możliwą opiekę, czuwając nad każdym jego krokiem, by nie wyrządził on krzywdy sobie, lub otoczeniu.

Gdy jednak wezwany lekarz poleci umieścić chorego w szpitalu, wówczas wobec braku miejsc, względnie braku środków na umieszczenie, rozpoczyna się leczenie jego sposobami domowymi.

Wzywa się więc na naradę znachorów, owczarzy lub babki, którzy próbują leczyć chorego okładaniem ziołami, zamawianiem, polewaniem święconą wodą i t. p.

Gdy zabiegi te nie odnoszą skutku, leczenie zazwyczaj staje się bardziej energicznym i stosuje się wtedy biczowanie rzemieniami, poświęconymi różgami, przeważnie na cementarzach, lub rozróżnianych drogach, wypędzanie diabła przez przypalanie gorcem żelazem, względnie zmuszanie do picia najrozmaitszych wstrętnych i często szkodliwych dla zdrowia „leków”.

Fakty takie w prasie naszej notowane są niemal codziennie. Sam byłem niedawno świadkiem takiej metody leczenia w powiecie suwalskim.

Gdy w ten sposób leczony pacjent nie umiera, gdy tortury te przetrwa, a reguły jego stanu psychicznego się pogarsza, a rodzina, nie wiedząc co z nim zrobić, stara się go unieszkośliwić.

Wiążą przeto nieszczęśliwca powrozami, przykuwają łańcuchami, lub wrzucają do ciemnej komory, czy chlewa, i tam nie raz przebywa on całymi latami, zanim życia nie skończy.

W tych wypadkach gdzie choroba psychiczna rozwija się powoli i początkowo nie przybiera form groźnych dla otoczenia, rodzina najczęściej wypędza chorego z domu.

Wędruje więc chory od wsi do wsi, zewsząd wyganiany, szczerzy, wiecznie głodny i obojętny.

Ważną się po polach i lasach, zebrane czasami oddaje drobne usługi, pasie bydło, lub nosi wodę za łyżkę stawny lub za szmatkę na grzeliwie.

Wreszcie za pomiatanie i wysmiewanie za odmawianie chleba zaczyna się mścić, zle instynkty biorą w nim górę, podpada on wówczas całej wsi, zniewala dzieci, w chwilach szału morduje i staje się szkodnikiem.

Kroniki policyjne takich wypadków notują nieraz po kilka dziennie.

Gdybyśmy mieli możliwość zebrać materiał statystyczny z całego kraju za dłuższy okres czasu, okazało by się, że ilość katastrof nieszczęść i klęsk, wywołanych przez „wariatów” przedstawia się wręcz groźnie, przekonał byś my się, jak wielkie są straty materialne.

Nowy poseł szwedzki w Warszawie

E. Heanings, dotychczasowy podsekretarz stanu w szwedzkim Ministerstwie Spraw Zagranicznych, mianowany zastępcą posła szwedzkiego w Warszawie.

terjalne i moralne przynoszą rok — rocznie psychicznie chorzy, pozostający bez opieki na łące lasu i przypadku.

To też pomimo ciężkiego kryzysu, pomimo ogromnych potrzeb w rozmaitych dziedzinach nie wolno nam zapominać o tej klęsce, która się żywicielowo szerzy na ziemiach polskich.

Przez możliwie rychłe ukończenie budowy szpitala dla psychicznie chorych w Choroszczy, społeczeństwo miejscowe niewątpliwie przyczyni się w olbrzymiej mierze do tego, żeby ta okropna choroba ludzka to najstraszniejsze nieszczęście, jakim losy każą jednostkę, nie przerosła się w zbrodnię obciążającą ogół.

OSTRÓW. MAZOWIECKI

Prace B. B. W. R. w terenie

Zjazd i wybory Rady Powiatowej

W wyniku prowadzonych na terenie pow. Ostrowskiego prac reorganizacyjnych B. B. W. R. odbył się w ubiegłą niedzielę 13 bm. w Ostrowie zjazd powiatowy, zwolany w celu ukończenia Rady Pow. wybranu Prezydium i poszczególnych sekcji.

Na zjeździe, któremu przewodniczył poseł J. Borecki, reprezentowane były wszystkie gminy, przez prezesów i sekretarzy Komitetów Gminnych B. B. W. R. oraz organizacje gospodarcze i kulturalno-oświatowe przez swoich przedstawicieli.

Na wstępie zebrani przez powstanie z miejsc uczelni pamięć zamordowanego posła Hołówni, poczem p. L. Witkowski, Starosta Pow. powitał zebranych, życząc owocnej pracy dla dobra Państwa.

Referat organizacyjny wygłosił kierownik Sekr. Pow. p. L. Szalák.

Po ustaleniu składu personalnego Rady Pow. do której weszli: prezes i sekretarze Kom. Gmin. B. B. W. R. oraz przedstawiciele organizacji: Okr. T-wa Trg. i K. Rol. Spółdz. Rolniczo-Handl. „Rolnik”, Spółdz. Spożyw. Spółka Okr. Zw. Straży Poż., Zw. Robotników, Zw. Rzemieśl., Zw. Prac. Samorz. Pow., Zarz. Pow. Zw. Strzel., Zw. Ofic. Rz. L. O. P. P., P. O. W. Czerw. Krzyża i in. przystąpiono do wyborów Pre-

zydium Rady i poszczególnych Sekcji.

Do Prezydium powołano pp: W-burmistrza W. Mejera, ziemianina J. Sankowskiego, dr. Eug. Rytyla, Kier. Sekr. L. Szalaka i relnika W. Kuleszę.

Do Sekcji Gospodarczej pp. p. o. la Boreckiego, P. Wnorowskiego, Z. Lipskiego, L. Gutwskiego, E. Ulanowskiego, W. Mejera i W. Przewoźnego.

Do Sekcji Samorządowej pp: W. Mejera, W. Pientę, Fl. Gieraltowskiego i W. Kuleszę.

Do Kulturalno - Oświatowej pp: A. Piembskiego, J. Figonia, I. Szarlaka, E. Gutwskiego i R. Rubinkowskiego i do Społecznej pp: dw. K. Warchalskiego, dra E. Rytyla, dra L. Waltera, Cz. Grzechowskiego i Al. Szwałowski.

Po dokonaniu wyborów przedstawiciele gmin poruszyli zagadnienia swoich terenów, którymi zajmie się Sekcja Gospodarcza, następnie poseł Borecki oświadczył ogólną sytuację Kraju, udzielając wyczerpujących wyjaśnień.

W najbliższych dniach pod przewodnictwem posła Boreckiego przystąpi do pracy Sekcja Gospodarcza, która ma do rozpatrzenia kilka spraw dużej wagi dla ter. powiat.

MYSZYNIC

Rejonowe zawody strażackie

W dniu 13 b. m. odbyły się w Myszyńcu rejonowe Zawody Straży pożarnych w których pierwsze miejsce zajęła ochotnicza straż z Brzozowego Kątu. Zawody odbyły się bardzo uroczysto i rozpoczęto je Mszą

św. w kościele parafialnym. Po zawodach odbyła się loteria fantowa urządzona przez Myszyńską straż pożarną, która dała strażni znaczny dochód na zakup sprzętu przeciwpożarowego.

SOKÓŁKA

Utworzenie T-wa Przyjaciół Zw. Strzeleckiego

W dniu 15 września r. b. w sali Sejmkowej w Sokółce odbył się posiedzenie organizacyjne T-wa Przyjaciół Zw. Strzeleck. Liczne przybyłych na posiedzenie powitał w imieniu Zw. Strzeleck. p. Piotr Sobociński, proponując na przewodniczącą p. doktorow Tarasiewiczową, która z kolei do prezydium zaprosiła p. Starostę Wolską, p. komendantową Szczurewską, p. rctm. Lorencka i naczelnika sądu miejsc. p. sędziego Skwarko, oraz na sekretarza p. Tyłmana.

Następnie zabrał głos prezes Zarządu Powiat. Zw. Strzel. — starosta sokółski p. Stefan Wolski. W obszernym sprawozdaniu scharakteryzował p. starosta wrogi stosunek państw ościennych do Polski i ich przygotowania do wojny zaborczej oraz udowodnił konieczność spotęgowania pracy całego społeczeństwa dla celów obrony kraju. Przeważając cyfrowe dane, co do organizacji przy- szebienia wojskowego w Niemczech i Rosji Sowieckiej, mówca podniósł znaczenie przysposobienia wojskowego w Polsce i podkreślił doniesłość popularyzowania i wspomagania działalności Związku Strzeleckiego jako najliczniejszej organizacji p. w., posiadającej piękne tradycje zwycięskich walk o Niepodległość. Koncząc p. starosta zwrócił

się do zebranych z apelem, aby podjęta w nowoutworzonym T-wie Przyjaciół Strzelca praca prowadzona z należytym wysiłkiem i ofiarnością.

Z kolei przemawiał p. Ludwik Wójcikiewicz, zastępca insp. szkolnego. W pięknych słowach mówca oświecił te wszystkie trudności, jakie w pracy swej od chwili założenia do doby obecnej przeżywał i przechodzi Związek Strzelecki. Dalej wyjaśnił wszystkie przyczyny niechęci większości społeczeństwa naszego do pracy w organizacjach strzeleckich. Nawiązując do form organizacyjnych T-wa Przyjaciół Strzelca wezwał zebranych do pożytecznej pracy w szeregach T-wa.

W skład zarządu T-wa powołano pp: doktorow Tarasiewiczową, pułkownikow Samojłowiczową, Daszutek, Morskiego, Grosberga, Sobocińskiego, Wójcikiewicza, De kł. Paternego, kpt. Felę i wie-burm. Łabędzika.

Do komisji rewizyjnej wybrano pp: zastępcę starosty Adama Matwiejczyka, lek. W. Jankowskiego i Nieziobędzkiego.

Wszyscy obecni na zebraniu organizacyjnym zadeklarowali swe przystąpienie do T-wa, a zarządzona na miejscu zbiórka ofiar była w wyniku okolo zł. 100 — na cele Zw. Szczel.

Wieści z Łomży i okolicy

Translokacje i nominacje komorników

W myśl zarządzenia Prezesa Sądu Okręgowego w Łomży, został przeniesiony do Wysokiego Mazowieckiego na stanowisko komornika Sadu Grodzkiego Antoni Kukliński dotychczasowy komornik Sadu Grodzkiego w Łomży 1-go Rewiru. Do Łomży został przydzielony na stanowisko komornika 1-go rewiru p. Siarkiewicz — komornik sądowy z Wysokiego-Mazowieckiego.

Komornikiem sądowym w Kulinie został mianowany dotychczasowy sekretarz sądu grodzkiego w Łomży p. Bolesław Raniak na miejsce zawieszzonego dyscyplinarnie komornika Uzarowskiego.

Popierajcie Ruch Strzelecki!

Bunt angielskiej floty wojennej objął 16 okrętów

Admiralicja otrzymała pełnomocnictwa do uśmierzenia buntu

INVERGORDON (Szkocja) — Przybyła tu część wojennej eskadry angielskiej, która skutkiem odmówienia posłuszeństwa przez podoficerów, zmuszona została nagle przerwać manewry na Atlantyku.

Jak się okazuje, podoficerowie porozumiewali się z okrętu do okrętu przy pomocy sygnałów, świetlnych, poczem odbyłi tajemne zebranie w jednej z wież obrotowych dla najcięższych armat i tam uchwalili czynny protest. Rano po pobudce i po przyłączeniu się do tradycyjnego okrzyku na cześć króla podoficerowie odmówili wzięcia się do jakiegokolwiek pracy i rozeszli się do swych kajut.

oświadczył, że na szeregu okrętów wojennych nastąpiło sprzyświeżenie podoficerów i wymówienie przez nich posłuszeństwa z powodu nierównomiernego obciążenia poborów.

Rząd udzielił wszelkich uprawnień admiralacji celem uśmierzenia niepokojów we flocie i przeprowadzenie śledztwa.

LONDYN. — Według wiadomości, podanych przez „Evening News”, marynarze odmówili posłuszeństwa na sygnał podniesienia kotwicy, następnie usadowili się na linach, by uniemożliwić podniesienie kotwicy. Zbuntowały się załogi 16 statków, między którymi znajdują się: Hood, Nelson i Rodney.

Straszne skutki huraganu w Hondurasie

LONDYN, 17.9. Według ostatnich doniesień, ofiara cyklonu padło przeszło 2000 osób, z czego postradało życie 1200, a reszta jest ciężko ranna.

procent domów w Belize leży w gruzach. Hydroplany amerykańskie, wyruszyły z Nikaragui do Belize, celem niesienia pomocy ofiarom katastrofi.

Narazie brak wiadomości z wysp. 70

W Algierze szaleje orkan

PARYŻ. W Algierze przez 48 godzin szalał straszliwy orkan który pociągnął za sobą liczne ofiary w ludziach i olbrzymie szkody materialne.

W okolicy Algieru 20 osób zostało zabitych, wskutek zaważenia się domów. Połączenie telefoniczne i telegraficzne z bardzo wielmi miejscowościami zostały przerwane.

Na jednej z linii orkan spowodował wykołnienie się pociągu osobowego, przez podmycie toru. Kierowca lokomotywy został zabity i wielu pasażerów odniosło rany. Zniwa w przeważnej części okręgów zostały zupełnie zniszczone. Burza spowodowała zaważenie się pewnego domu tubylców w Bougie. 5 ludzi zginęło pod gruzami domu.

Strzelec w Szamotułach

W Szamotułach, w W. Ks. Poznańskim, odbyło się wśród wielkich uroczystości poświęcenie sztandaru miejscowego Związku Strzeleckiego. Na ilustracji naszej widzimy wojewodę poznańskiego P. Raczyskiego, gen. Zaharskiego, plk. Dzygaja, odbierających raporty od oddziału Związku Strzeleckiego na rynku w Szamotułach.

Wieści z Polski

Rada Ministrów uchwaliła szereg projektów ustaw

WARSZAWA, 17.9. We środę odbyło się pod przewodnictwem premiera Prystora posiedzenie Rady ministrów, na którym poza załatwieniem spraw bieżących, Rada ministrów uchwaliła szereg projektów ustaw m. in. projekt ustawy o nowelizacji

przepisów postępowania karnego, projekt ustawy o opodatkowaniu piwa, projekt ustawy o opodatkowaniu wina i miodu, oraz trzy projekty ustaw związane z programem akcji łagodzenia skutków bezrobocia.

Nowy system opodatkowania piwa uniemożliwi niesumienne konkurencje

WARSZAWA, 17.9. Jak się dowiaduje projekt ustawy o opodatkowaniu piwa wprowadza pewne podwyższenie stawek podatkowych na różne gatunki piwa, reformując jednocześnie zasadniczo sposób systemu pobierania tego podatku. Dotychczasowy system polegał na opodatkowaniu t. zw. brzeżki do piwa używanej jako jeden z produktów do fabrykacji piwa. Poza to dawny system miał szereg niedomagań dla producentów. Nowy system opodatkowania będzie bardzo uproszczony sprowadzając opodatkowanie piwa już gotowego z chwilą gdy wychodzić będzie ono z browaru. Poza to nowa ustawa projektuje szereg postanowień, dzięki którym piwo będzie bardziej zabezpieczone przed konkurencją napojów do piwa podobnych i pod nazwą piwa dotychczas sprzedawanych.

domagań dla producentów. Nowy system opodatkowania będzie bardzo uproszczony sprowadzając opodatkowanie piwa już gotowego z chwilą gdy wychodzić będzie ono z browaru. Poza to nowa ustawa projektuje szereg postanowień, dzięki którym piwo będzie bardziej zabezpieczone przed konkurencją napojów do piwa podobnych i pod nazwą piwa dotychczas sprzedawanych.

Komuniści usiłovali wcisnąć się w szeregi armji

WARSZAWA, 17.9. W ostatnich dniach władze bezpieczeństwa zlikwidowały akcję prowadzoną przez centralny wydział wojskowy komunistycznej partji Polskiej, a

skierowaną przeciwko armji polskiej. W toku dokonanych rewizji wykryto ofiarty materiału obciążający uczestników tej akcji i aresztowano 27 osób.

Sprawcy zamachów kolejowych pod Bezdunami zostali ujści

WILNO, 17.9. Energiczne śledztwo w sprawie ostatniego zamachu kolejowego na linii Wilno-Bezdany posunęło się znacznie naprzód. Aresztowano faktycz-

nych sprawców ostatnich trzech nieudanych zamachów na pociągi na wymienio nym odcinku.

Dr. MICHAŁ SZYSZKO, poseł na Sejm.

Szkola - młodzież i społeczeństwo

W żadnym z państw europejskich, które po wojennych wstrząszeniach zbudowały się do nowego życia, sprawa szkoły i młodzieży nie ma takiego znaczenia, jak u nas w Polsce. Zdajemy sobie z tego

sprawę wszyscy, to też początek każdego roku szkolnego budzi powszechne zainteresowanie, a na usta tysięcy obywateli, w mieście czy na wsi, ciąży się pytanie, czy szkoła spełnia swoje zadanie jak na-

leży, czy w jej rozwoju zaznacza się postępek i konieczna dążność do doskonalenia środków i metod nauczania, czy powierając jej opiece młodzież, ten prawdziwy skarb narodu, mamy pewność, iż szkoła

oddaje ją życiu jako uświadomionych pracowników na niwie państwowego, narodowego i społecznego obowiązku. Z radością stwierdzić należy, iż wielka dziedzina oświaty narodowej na zdrowych

u nas spoczywa podstawach. Troska i staranie, jaką wszystkie czynniki obecnego rządu otaczają szkolnictwo polskie, świadczy wyraźnie o tem, że nastroje społeczeństwa znajdują pełne zrozumienie u naszej najwyższej magistratury szkolnej.

Z roku na rok krzepną podwaliny szkolnictwa coraz szersze i głębiej sięgające kręgi zatacza powszechność nauczania, na każdym polu widać wysiłek żmudny, celowy i co więcej, skuteczny.

Naturalnie, że jak wszędzie, tak i w tej dziedzinie, idący przez świat kryzys ekonomiczny hamuje wiele cennych zamierzeń, staje wprost naprzeciw najlepszym nawet zamiarom, zmusza do bolesnych nieraz ograniczeń. Wywołuje te słowa słusznej często, ale jeszcze częściej bezmyślnie złośliwej krytyki, której o wszystko inne chodzi, tylko nie o szkołę. Na szczęście obywatele orientują się dobrze, a to dzięki i setki szkół, które samorzutnie trudem i ofiarą gromad chłopskich powstają po wsiach, są najlepszym dowodem, że szkolnictwo polskie chlubnie spełnia swoje obowiązki.

Alte szkoła, choćby najlepsza, nie jest celem sama dla siebie, jej przeznaczeniem jest wychowanie młodego pokolenia tak, aby było ono przygotowane do zadań, które czekają je w przyszłości.

Młodzież nasza w wyjątkowych warunkach, dążąc do użycia i wywyższenia się, która tak rozpaczliwie odbija na tle niedomagań ekonomicznych, chwiejność i względność panosząca się w świecie wskazań moralnych, egoistyczne hasła grup społecznych, zbrodnicze metody polityki politycznych, cały ten dziki taniec życia, chwytła młodzież w swe kręgi i stara się dobrać do jej najniższych instynktów. Czyż można się nawet dziwić, że młodzież, z natury zawsze dobra, lecz nieznająca życia, niedoświadczona, wrażliwa na pozory, tak często pada ofiarą tych mętłów, jakimi ją karmi współczesność?

Na wiadomość, że w jakimś mieście uczniak znieżył profesora, gdzieś indziej sfalszował książeczkę oszczędnościową P. K.O., to znów z brauningiem w ręku zatłuszczał porachunki koleżeńskie, upraszczamy sobie zadanie i powiadamy: Ładna szkoła!

Ejże! Czy tylko szkoła, czy wogóle szkoła, czy to raczej nie winą tej części społeczeństwa, która za podjudzaniem partijnym wprowadziła waśń do wszystkich niemal dziedzin naszego życia? Czy popisy bojówek endeckich, lub socjalistycznych, czy nieustanne kłamstwa i spiskowe zamierzania nie баламуcają naszej młodzieży?

Niedawno w szkołach kieleckich grasowała cała szajka, dokonyująca włamań. Stawieni przed sądem śledczym, nie-szczęśliwi uczniacy przyznali z całą szczerością, że byli narzędziami w ręku endeckiej bojówki. Nie potrzebujemy nawet pytać, kto właściwie winien, czy oni — uczniowie zaprawieni w złodziejstwie, czy też kacyki endeckie, które pchają młodzież na złodziejskie tory. Polityka partyjna wiele wyrządziła nam szkody, ale zło partyjne najwięcej bodaj szkody uczynić nam może, zatruwając dusze młodzieży. Dlatego musimy i szkołę i młodzież chronić od wpły-wów partyjnych.

Życie gospodarcze

Zjazd Rady Naczelnej Zrzeszeń Kupieckich

Na terenie Stowarzyszenia Kupców Polskich w chwili obecnej odbywają się przygotowania do Zjazdu Rady Naczelnej Zrzeszeń Kupieckich, który ma się odbyć już

w dniach najbliższych. Tematem obrad zjazd będzie szereg zagadnień, aktualnych dla ogółu kupiectwa.

Wywóz trzody chlewnej ożywia się

W związku z rozpoczęciem się właściwego sezonu handlu trzodą chlewną, ożywił się znacznie nasz wywóz w tej gałęzi. Organizacje eksportujące wywożą obecnie od 5 do 5 1/2 tysięcy sztuk trzody chlewnej do Austrii zarówno w stanie żywym jak i bitych. Po pewnym przewiezieniu się również wywóz do Czechosłowacji, na skutek znacznego zapotrzebowania ze strony czechosłowackich importerów. Eksport ten wynosi

obecnie od 2 1/2 do 4 1/2 tysięcy sztuk trzody chlewnej tygodniowo, podjęli nasi eksporterzy w przewidywaniu niższej importacji w Czechosłowacji, które powinnyby nastąpić na skutek zdecydowanej opinii tamtejszych sfer handlowych.

Pozatem przewidywane są możliwości podjęcia wywozu naszej trzody do Szwajcarii, jednak w tych dniach będą skierowane transporty próbne.

Ozrost cen koniuczyny białej

Trwające od dłuższego czasu decese nie pozwalają na omlot koniuczyny białej wskutek czego na rynkach daje odczuwać się brak dostatecznej podaży tego artykułu. Kupcy, którzy sprzedali koniuczynę na wywóz zagranicę z terminami załadowania na

koniec sierpnia i pierwszą połowę września, nie mogli pokrywać swoich zapotrzebowań wobec tego braku podaży. Ceny kształtowały się mętnie, szczególnie za partje o jasnym kolorze ziarna i bez domieszki koniuczyny szwedzkiej.

Rynek nabiałowy

Na rynku nabiałowym przeważa tendencja spokojna. Ceny masła utrzymywane przy dostatecznych dowozach. Również za granicą od początku września ceny ustaliły się przy tendencji utrzymanej. Natomiast

slabszą tendencję wykazał rynek jajczarski. Mimo to zawierane są w dalszym ciągu większe transakcje na eksport. Podaż mleka w dalszym ciągu duża, a ceny hurtowe na różne gatunki serów utrzymują się.

Historja czołgów bojowych

Poraz pierwszy użyto je na froncie zachodnim w 1916 r.

Na długo przed wojną były już tanki w użyciu w Ameryce, skonstruował je Benjamin Holt w latach 1904 — 1905.

One to właśnie, bez względu na obciążenie, poruszały się z łatwością na każdym terenie, pokonywując wszelkie przeszkody. Zima, gdy miasta lub farmy oddalone były od świata, wielkimi, nieprzebytymi zaspami śnieżnymi, traktory Holta, t.zw. Caterpillars (dosłownie „gąsienice“) z łatwością przebijaly się przez zwały.

W październiku 1914 r. oficer inżynierskich wojsk angielskich, E. D. Swinton, przedstawił plan dotyczący budowy wozów bojowych, zdolnych do przebijania się przez zaskieki z drutu kolczastego i okopy. Sprawa ta oparła się o najwyższe dowództwo, które z początku ustosunkowało się sceptycznie do tego projektu. Jednocześnie pułkownik (później generał) Swinton przedstawił swój projekt naczelnemu dowództwu francuskiemu, które natychmiast zamawia tanki. Pod koniec sierpnia 1916 r. pierwsza partja tanków przybywa na front zachodni. Pestanowiono użyć je po raz pierwszy w celu posunięcia się naprzód na linii pomiędzy Sommą a Anere.

Pierwszy atak tanków odbył się dn. 14 września 1916 r. Wyruszyło 49 tanków o świecie, wśród lekkiej mgły. Niemcy byli zaskoczeni. Pierwszy jednak atak nie był uwieńczonej całkowitem powodzeniem. Tanki przebywały z łatwością okopy, zaskieki druciane i waly, nie mogły się jednak poruszać na terenach zoranych przez wielkie pociski. Z liczby 49 tanków tylko 32 osiągnęły tego dnia linię frontu. Z tych 9 poprzedzało posuwająca się naprzód plechotę, 9 szło w rezerwie, 10 ugrzęzło w miękkiej ziemi.

Pierwszy chrzest bojowy tanków, aczkolwiek niezupełnie udany, przekonał sprzymierzeńców o roli, jaką mogłyby odegrać w lesach wojny. Powstają nowe typy tanków, które zdolne są już poruszać się na rozoranych polach bitewnych.

W bitwach 1918 r. tanki osiągały coraz większe powodzenie. Punktem zwrotnym była bitwa pod Cambrai (20 listopada). Ruszyło do ataku 378 tanków. Niemcy, przerażeni i zaskoczeni tą ilością opancerzonych wozów, podają się maso-

wo i cofają się w nieładzie. Następuje ostatni rok wojny. Prócz Anglików tanki budują Francuzi i Amery-

kanie. Żaden atak nie odbywa się bez współdziałania tanków, które decydują teraz o zwycięstwie aliantów.

Gdzie zamieszkał przywódca Hindusów po przyjeździe do Londynu

Miejsce zamieszkania, [jakie sobie wybrał Gandhi podczas przebywania w Londynie, traci ascetyczną prostotę.

Pośrodku najbardziejjszej dzielnicy londyńskiej Settlement Kingsley Hall jest tym zakładem, który żywo przypomina siostrzaną instytucję w Chicago Hallhouse, założoną przez Jane Adams.

Settlement Kingsley Hall to instytucja, którą znają wszyscy ubodzy w Londynie. Kierowniczką Kingsley Hall jest Pani Murriel Lester.

Jestto wieka przyjacielka Gandhiego i ona to zaprosiła go tutaj.

Gandhi i jego obaj sekretarze, a których jeden jest jego rodzonym synem, zajmują w Kingsley Hall trzy małe pokoiczki.

Miss Slade, córka admirała angielskiego, a obecnie uczennica Gandhiego, która wraz z nim przybyła do Londynu, zajęła czwarty małeńki pokoczek.

Umeblowanie tych „apartamentów“ jest barziej niż skromne.

W drodze z Indji Gandhi przez cały czas podróży spisał na pokładzie okrętu Z mieszkanca jest wyjście na balkon, który będzie trybuna dla Gandhiego, jeżeli zechce przemawiać do ludności Londynu.

Gandhi będzie opuszczał swoje mieszkanie tylko w soboty, aby udać się w odpowiedziny do bogatego kupca hinduskiego, który usilnie zapraszał go do siebie.

SKŁAD FUTER
M. J.
GONIA DZKIEGO
— znajduje się —
Białystok, róg ul. Sienkiewicza i Żydowskiej (1 piętro)
Skład bogaty za opatrzonej wielkim wyborem wszelkiego rodzaju futer

Obrazki regionalne

Okolice Augustowa. Jezioro Necko pod wieczór

Kawiec waszawski
Maciej CHODORSKI
BIAŁYSTOK, ul. WARSZAWSKA Nr. 7
przyjmuje wszelkie zamówienia: **cywilne, wojskowe i dla**
Wielebego Duchowieństwa
z własnych i powierzonych materiałów
Wykonanie solidne! **Ceny przystępne!**

Dr. M. Szanki
Choroby uszu, gardła i nosa
powrócił 715 — 3
Sienkiewicza 34, tel. 5-80
Przyjmuje o godz. 9-1 i od 5-7

LODZIANIN
TAPICER DEKORATOR
byli współwłaściciel firmy B-ci GABALÓW
założył pracownię tapicerską
w Białymstoku ul. Dąbrowskiego 2.
tel. 15-92.
POLECA:
Otomany, Tapczan - łózko, Fotel - łózko
(najnowszy model) Kozetki, Krzesła
oraz przyjmuje zamówienia, a także przerabia
oświeża wszelkie meble.
wykonanie solidne i punktualne
Obsługa fachowa i uprzejma.
707-15 Dojazd autobusem № 1 i 3.
53-171

LECZNICA PRZYCHODNIA
lekarzy specjalistów
Białystok, Mazowiecka 5 (Stenny Rynek) tel. 1-38.
PORADA 3 ZI.
wszystkich specjalności
choroby wewnętrzne, nerwowe, dziecięce, kobiece i akuszeria, chirurgiczne, skórne i weneryczne, oczu, gardła, nosa i uszu.
Gabinet dantystyczny, Rentgen, analizy, leczenie elektrycznością i światłem,
po cenach rekordowo niskich
dojazd autobusem Nr. 2

Niebywała okazja
nabywania najlepszych gatunków
towarów na ubranie za nadzwyczaj
niskie ceny
Palta, futra i ubrania męskie
Płaszczki, futra i kostjmy damskie
Ubiory i palta dla młodzieży
szkolnej.
po cenach rekordowo niskich
w składzie sukna
M. OLDAKA
w Białymstoku, ul. Kupiecka 2.

Do P. T. Prenumeratorów
Wszystkim P. T. prenumeratorem, którzy nie uiszcza zalogiej prenumeraty do dnia 28 września r. b. zmuszeni będziemy wstrzymać wysyłkę gazety.
ADMINISTRACJA

Radjoprogram:
Piątek 18 września
12.10 Muzyka z płyt gramofonowych 15 25 „Odkrycie polskiej wsi z X wieku na Śląsku“ — dr. Józef Żórawski (Kraków) 16.00 Muzyka z płyt gramofonowych 16.30 „Kącik artystyczny L. S. G.“, 16.50 Pogadanka literacka w języku francuskim — p. L. Rogużyński. 17.15 Muzyka z płyt gramofonowych 17.35 „Wnętrze ziemi i wyszkanie jego ciepła“ — inż. Z. Kacprowski. 18.00 Muzyka lekka w wyk. zespołu restauracji „Pod Bukietami“ pod dyr. St. Rach. nia. 19.20 Muzyka z płyt gramofonowych. 19.40 Giełda rolnicza, 20.00 Prasowy Dziennik Radjowy 20.15 Koncert symfoniczny z Filharmonji Warszawskiej pod dyr. G. Fitelberga Egon Petri (fortep). 20.15 Feljton p. t. „Gwiazdy“ — p. Jeremi Wasutyński. 23.00 Muzyka lekka i taneczna.

Z dniem 7 września 1931 roku.
przy ul. Warszawskiej 24.
biuro porad i podań
„WIEDZA“
pod kierownictwem
K. GAWRYCKIEGO
b. urzędnika państwowego.
Biuro czynne od godz. 8-iej do 20 ej.
Opłaty przysyłane! Zalatwia sprawy sądowe, handlowe, wojskowe, administracyjne, podatkowe, karno — skarbowe, paszportowe, komasacyjne i inne.

Popierajcie Ruch Strzelecki

Białystok

WRZESIEŃ 18 PIĄTEK

Dziś: Tomasz Janur Wsch. st. 5.6 Zach. st. 17.53

Przyjęcia u Pana Wojewody

Pan Wojewoda w dniu wczorajszym między innymi przyjął delegację miasta Grajewa w osobach burmistrza p. Andruszkiewicza, zastępcy burmistrza p. Wachkera i p.p. Żelechowskiego, Licukiewicza i Chojnowskiego w sprawach miasta, prezesa Spółdzielni Rolniczo-Handlowej w Suwałkach p. H. Docha w sprawach tej spółdzielni, panie: B. Dorczyńska i S. Borowiczowa w sprawach Polskiego Białego Krzyża oraz delegata Zarządu Głównego LOPP, i kpt. Świecickiego.

Posiedzenie Zarządu LOPP.

W związku z bytnością u Pana Wojewody delegatów LOPP, na 21 b.m. zostało wyznaczone przez Pana Wojewodę posiedzenie Zarządu Wojewódzkiego LOPP.

Śmierć pod kołami pociągu

W dn. 15 b.m. o godz. 21 na odcinku Grodno-Druskieniki na 275 km. pociąg osobowy Grodno-Orany najechał na siedzącego na torze robotnika kolejowego Mlecko Aleksandra. Ciało Mleckiego zostało rozszarpane wskutek wleczenia go przez pociąg na odległość 40 km.

W drodze oględzin lekarskich oraz dochodzenia zostało ustalone, iż Mlecko A. był w stanie pijanym.

Zemknienie Rozgłośni M.U.P.

W związku ze zbliżającą się jesienią, audycje i koncerty nad wane będą dziś w Rozgłośni M.U.P. po raz ostatni. Rozgłośnia czynna będzie jeszcze w niedzielę dnia 20.IX r.b. na zabawie ogrodowej w związku z uroczystościami X-lecia Zw. Strzeleckiego w Białymstoku.

Dzisiaj dnia 18.9 r.b. program następujący:

- 18-19 Koncert. 19-19.30 „Środki walki i obrony chemicznej” (z przezrociami) wygl. Inst. LOPP. p. Chodorowski. 19.30-20 Koncert. 20-20.30 „Piękno Krakowa” (z przezrociami). 20.30-21 Koncert.

Kolejarka Roczniaka 1913

W dniu dzisiejszym t.j. 18 oraz w dniu 19 i 21 b.m. do Magistratu celem zarejestrowania mają się zgłaszać mężczyźni rocznika 1913 o początkowych literach nazwiska O, P i R.

Zmiana nazwiska

Urząd Wojewódzki zezwolił na dokonanie w księdze urodzeń ludności żydowskiej M. Białegostoku z r. 1924 poprawki w brzmieniu nazwiska córki Szerfelda-Lidli. Obecnie nazwisko brzmi zamiast Szenfeld-Schönfeld.

Zawożenie na tyfus

W dniu wczorajszym Wydział Zdrowia zanotował 1 wypadek zachorowania na tyfus brzuszny przy ulicy Kupieckiej 40 i 2 wypadki szkarlatyny: przy ulicy Mazowieckiej 62 i Żelaznej 39.

№ 532 | 31 r.

OGŁOSZENIE

Komernik Sądu Grodzkiego w Białymstoku rewiru III-go, mający swą kancelarię w Białymstoku, przy ulicy Człotowskiej № 21/3, na sesję art. 1030 U. P. C. podaje do publicznej wiadomości, że w dniu 28 września 1931 r. od godz. 10 rano, w domu № 19 przy ul. Polnej w Białymstoku w budynku fabrycznym Kapłana odbędzie się sprzedaż przez licytację rachomości, a mianowicie: maszyny do czasania wełny należącej do Girsza Tabaczynskiego oszacowanej na 4500 zł. Spis rzeczy i ich szacunek można obejrzeć w dniu licytacji.

Białystok, dn. 16 września 1931 r. Komernik (—) E. Karoczycki

727 — 1

Posiedzenie organizacyjne Wojewódzkiego Komitetu Obywatelskiego niesienia pomocy bezrobotnym

Dnia 17 b.m. w sali konferencyjnej Urzędu Wojewódzkiego odbyło się pod przewodnictwem Pana Wojewody Zyndram-Kościakowskiego organizacyjne zebranie Wojewódzkiego Komitetu Obywatelskiego niesienia pomocy bezrobotnym. Na zebraniu to przybyło około 200 osób, reprezentujących wszystkie warstwy społeczeństwa bez różnicy wyznań i narodowości, organizacje społeczne i opiekunicy,

przemysł, handel, wolne zawody, szkolnictwo i t.p. Wśród zgromadzonych na sali widzieliśmy m.in. ks. dziekana Aleksandra Chodyko, ks. dziekana Guskiewicza, pastorów Zirkwitza i Gorodiszczę i rabina dr. Rozenmana, dowódcę garnizonu płk. dyplomowanego Kmicic-Skrzyńskiego, prezesa Sądu Okręgowego Zubelewicza, prezesa Okręgowego Urzędu Ziemskiego inż. Kiedrzyńskiego, przedstawicieli nauczyciel-

stwa w osobach ks. dyr. Halko i inspektora szkolnego Jureckiego, posłów Józefa Boreckiego i Jana Walewskiego, prezesa miasta Suwałk Wawrzyńca Gałaja i przedstawicieli powiatowych władz administracji ogólnej, oraz reprezentantów powiatowych komitetów obywatelskich niesienia pomocy bezrobotnym. Otwierając zebranie, Pan Wojewoda podkreślił przedewszystkiem, że tak liczne

przybycie zaproszonych na zebranie świadczy o docenianiu przez społeczeństwo wagi zagadnienia walki ze skutkami bezrobocia, a następnie zaznaczył, że praca komitetu, który zostanie powołany do życia, będzie trwała tak długo, jak długo będzie aktualną kwestią bezrobocia. Dalej Pan Wojewoda akcentował, że wprawdzie bezrobocie w Polsce jest znacznie mniejsze i mniej groźne, niż w takich państwach jak Stany Zjednoczone A. P., Anglja i Niemcy, niemniej jednakże kraj cały stoi wobec nieodpartej konieczności wniknięcia w położenie rzeszy bezrobotnych i podjęcia akcji pomocy tym rzeszom w formie wyszukiwania pracy i pomocy materialnej tym, którzy pracy nie mają.

Jak wynika z tego akcja pomocy idzie w dwóch kierunkach. W pierwszym kierunku idą wysiłki Rządu, który uczynił dotychczas wszystko, co mógł i powinien był uczynić, ażeby powiększyć w granicach możliwości istniejącą w kraju ilość pracy i obdzielić ją jak najwięcej bezrobotnym, w drugim zaś idź winni wysiłki zjednoczonego narzekam chwili społeczeństwa.

W innych województwach wysiłki te daly już tak dalece różne rezultaty, że społeczeństwo w 4 i 5 pokroju w dziedzinie ofiar i dobrowolnego opodatkowania się preliminarze wojewódzkich komitetów obywatelskich niesienia pomocy bezrobotnym. Pan Wojewoda wierzy, że nie zawiedzie również społeczeństwo naszego Województwa w walce z bezrobociem, tak, jak nie zawiodło w swej ofiarności na rzecz dotkniętych leską powodzi, tembardziej ze ofiarności tej wymagają od niego równoległe władzy państwowe humanitarne. Jak podkreślił Pan Wojewoda praca wojewódzkiego komitetu obywatelskiego niesienia pomocy bezrobotnym będzie apolityczna, a wyznaniowa i anarodowoscowa, będzie on bowiem zespołem ludzi ofiarnych, dobrej woli i mających odczucie dla niedoli bliźnich.

Po przeczytaniu przez radcę Olszewskiego wykazów ramowych, dotyczących organizacji i programu prac wojewódzkiego komitetu obywatelskiego niesienia pomocy bezrobotnym, przyjęto jednomyślnie zaproponowane przez pana Wojewodę kandydatury do komitetu wykonawczego, na którego czele stanął komitet honorowy w osobach pana Wojewody Mariana Zyndram - Kościakowskiego, Metropolity Wileńskiego ks. Arcybiskupa Romualda Jabrzykowskiego i dowódcy Okręgu Korpusu № III generała brygady inż. Aleksandra Litwinowicza. Komitet wykonawczy tworzą wiceprzewodniczący — p. p. dyr. Kościła-Zbrochowski i dyr. Riegert, sekretarz p. nauczelnik Kamiński, zastępca sekretarza p. dyr. Żewin i skarbnik p. dyr. Jastrzębski. Bezośredni aparat wykonawczy komitetu będą stanowily sekcje, do których przyjdów zostali powołani: sekcja rozdawnicza — przewodnicząca p. Kościła-Zbrochowska, wiceprzewodnicząca ks. dziekan Chodyko i dr. Lewit; sekcja finansowo-zbiorkowa — przew. dyr. Łapiński, wiceprzew. H. Bniński i prez. Grosser; sekcja propagandowa — przew. starosta Mieszowski, wiceprzew. dr. M. Ziemiński i red. M. Lubkiewiczowa. Do Komisji Rewizyjnej wybrano p.p.: Wojewodzinę A. Kościłkowską, prokur. Ostrowskiego, dyr. Ancałkowskiego, dyr. Wiewczorka, d-ra Rajgrodzkiego i d-ra Kacnelsona.

Dr. A. Kozubowski Chorozy kobiece i akuszerka Powrócił 712-5 Ordynuje od godz. 8-9 i 4-7.

Fabrykanci (towarów chemicznych) chcą produkować nowe artykuły, lub taniej produkować, otrzymują nowe artykuły od „Technolega”. Białystok, skrzynka pocztowa 64. Na odpowiedź załączaj znaczki poczt. na 95gr 680-3

rozszerzy się na Sekcję Opiekę nad Matką i Dzieckiem i Sekcję prelegentek, która rozpocznie wyjazd w teren z pogadankami i zorganizuje odczyty na miejscu w Grodnie. Uruchomiona zostanie również po przerwie letniej poradnia dla kobiet. W związku z ubyciem członkini Zarządu S. p. p. Ireny Micińskiej, uzupełniono Zarząd wybraną przez ostatnie Walne Zebranie p. Skwarnicką, która weszła w charakterze wiceprzewodniczącej.

Z posiedzenia Rady Szkolnej Obrady nad polepszeniem sytuacji w szkolnictwie powszechnym

W dniu 15 września r.b. w sali posiedzeń Magistratu, pod przewodnictwem p. inżyniera Edmunda Burczyńskiego odbyło się pierwsze powakacyjne posiedzenie Miejskiej Rady Szkolnej, na którym rozpatrywane sprawy lokali szkolnych i budowy nowych gmachów szkolnych.

Nowe pomieszczenie dla szkoły № 7 (Antonik fabryczny) było troską nie jednego już posiedzenia Miejskiej Rady Szkolnej, domagającej się od Magistratu nowego budynku, względnie wynajęcia innego lokalu.

Wyjaśnien w tej mierze udzielił ławnik Magistratu p. dyr. Witold Antonowicz, który stwierdził, że wszelkie możliwe wysiłki były w tej sprawie poczynione — jak starania w Kuratorjum Okr. Szkolnego Warsz. o subdyjnm na budowę szkół i pertraktacje z przedsiębiorcami, którzy nie chcieli się zgodzić na dłuższe spłaty. Samorząd zaś nie ma możliwości przystąpić do budowy szkoły wobec braku funduszy. Także starania o wynajęcie w tej dzielnicy lokalu na szkołę nie daly żadnego rezultatu.

Wobec takiego stanu rzeczy, Rada Szkolna stanęła przed ewentualnością zupełnego skasowania szkoły, co jednak nie może być uskutecznione, gdyż na terenie miasta i tak już jest brak szkół.

- W związku z tem musiano zastosować środki zaradcze, a mianowicie: 1) siódmy oddział w tej szkole został skasowany, dzięki czemu uzyskano więcej miejsca dla pozostałych dzieci; 2) przeprowadzony został wszelki możliwy remont; 3) zainstalowane zostaną wentylatory celem odświeżenia powietrza. Rek bieżący wykazał wzrost zapisanych dzieci do szkół o 650. Nasuwa się jednak konieczność budowy nowych gmachów szkolnych, chętnieby drewnianych i w tej sprawie p. dyr. Antonowicz zgłosił projekt wydanie

przez Miejską Radę Szkolną specjalnej pożyczki na rozbudowę szkolnictwa.

Troszcząc się jednocześnie o zapewnienie higienicznych wymagań w szkołach Rada Szkolna zwraca baczną uwagę i na to zagadnienie.

Opieka lekarska postawiona jest na wysokim poziomie. W roku ubiegłym Magistrat utrzymywał 3 lekarzy, 1 dentystę i 3 higienistki. Przeprowadzono około 17.000 badań.

W dalszym ciągu obrad Rady Szkolnej udzielono koncesji na prowadzenie prywatnej, koedukacyjnej szkoły powszechnej B. Woznickiej — przy ul. Warszawskiej 19 i szkoły powszechnej Centralnej Organizacji Żydów Ortodoksów w Polsce — przy ul. Kupieckiej 47.

Następnie postanowiono zwrócić się do gmin wyznaczonych o niepobieranie wygórowanych opłat za odpisy metryk dzieci niezamężnych rodziców, poza opłatą stemplową i zł. 10 gr.

Wreszcie p. dyr. W. Antonowicz oświadczył, że wobec ustąpienia ze stanowiska ławnika Magistratu, zmuszony jest opuścić Miejską Radę Szkolną, w której dotychczas był członkiem z ramienia Samorządu. Mimo to p. dyr. Antonowicz zapewnił dalszą współpracę w sprawach rozwoju szkolnictwa. Prezes Rady Szkolnej inż. E. Burczyński, w imieniu Rady wyraził p. Antonowiczowi serdeczne podziękowanie za owocną i sumienną pracę.

Na tem zebranie zakończono.

Sprawozdawczy wiec poselski w „Ognisku” kolejowym

Koło Kolejarzy B. B. Węzła Białostockiego podaje do ogólnej wiadomości wszystkim członkom i sympatykom, że dn. 19 września (sobota) r.b. w sali Ogniska Kolejowego o godz. 18-tej odbędzie się sprawozdanie poselskie z udziałem posła J. Walewskiego, na które prosí o punktualne przybycie.

Miła — a pożyteczna rozrywka

W sobotę dnia 19 września, o godz. 20-tej wieczorem w salach Resursy Obywatelskiej odbędzie się po raz drugi wieczór towarzyski urządzany przez Komitet Obchodu X-lecia Związku Strzeleckiego. Sympatyczne wrażenie, jako pozostała po sobie poprzednia zabawa urządzana na ten cel, oraz doskonała orkiestra i specjalnie przygotowany niekrepujący i przystępny bufet, niskie ceny wstępu, sala

brydża a przedewszystkiem piękny cel ściągają niewątpliwie licznych uczestników a przedewszystkiem wszystkich sympatyków „strzelca”.

Bilet wstępu 2 zł. od osoby. Ze względu na krótki termin powtórne zaproszenia rozsyłane nie będą, a zwracac się po nie można do p. Janiny Olszawskiej sekretarki Prezesa Izby Skarbowej (tel. 4-14), względnie przy kasie,

Jakie aparaty telefoniczne muszą być odkazane

Jedną z instytucji w Białymstoku zezwala abonentom aparatów telefonicznych zawiadomienie, że Rozporządzenie Pana Wojewody Białostockiego o utrzymaniu aparatów telefonicznych w stanie zabytym pieczętującym zdrowie publiczne, dotyczy wszystkich posiadaczy aparatów telefonicznych i że do odkazania tych aparatów upowazniona jest wspomniana instytucja.

Ponieważ wspomniane zawiadomienie nie jest zgodne z rozporządzeniem Pana Wojewody, — ponadto wyjaśniamy, że: Rozporządzenie dotyczy tylko aparatów telefonicznych zbiorowych i publicznych, nie dotyczy natomiast aparatów, z których korzystają sami abonenci.

Aparaty telefoniczne powinny być stale utrzymywane w należytym czystości. Różki mikrofonowe tych aparatów podlegają odkazaniu zapomocą użycia (rozpylania) jednego z trzech następujących środków: 1) datolu (nierozcieńczonego), 2) 10% roztworu sagrotanu w zaprawie pyłochłonnej, lub 3) 25% roztworu lyselu w zaprawie pyłochłonnej. Odkurzanie winno być uskuteczniiane stale t. j. co 7 dni przy użyciu środka wymienionego powyżej w pkt. 1 albo co

drugi dzień przy użyciu środka wskazanego w pkt. 2 lub codziennie przy użyciu środka wskazanego w pkt. 3.

Odkazania aparatów telefonicznych

zbiorowych i publicznych mogą dokonywać nie tylko w trakcie do tego upowaznienia, ale także samimi abonentami, o ile zastępują się do woli wspomnianego zarządzenia.

Tylko pełne kwalifikacje upowazniają do prowadzenia samodzielnego warsztatu

Jak wiadomo, pozwolenie na prowadzenie rzemieślniczego przemysłu cukierniczego mogą uzyskać tylko ci, którzy wykazują się kwalifikacjami do prowadzenia tej gałęzi przemysłu.

W związku z tem Ministerstwo Przemysłu i Handlu odmówilo Abramowi Lewinowi (Warszawska 27) zwolnienia go

obowiązku wykazania normalnego dowodu uzdolnienia w rzemieślniczym przemyśle cukierniczym.

Wobec powyższego p. Starosta Grodzki wydał zarządzenie, aby w terminie 30 dniowym p. A. Lewin zlikwidował swój warsztat.

Prace Związku Obywatelskiej Pracy Kobiet w okresie letnim

Związek Obywatelskiej Pracy Kobiet w okresie letnim ograniczył swe prace do działalności sekcji opieki społecznej i sekcji gospodarczej.

zorganizowano pogadanki dla rodziców, które cieszyły się dużą frekwencją słuchaczy, zaprojektowano poprowadzenie wzorowego ogródka warzywnego.

Sekcja opieki społecznej zorganizowała półkolonje letnie: w Jeziorach — trzy, w Skidlu — jedną i w Glinianach — jedną — te dwie ostatnie łącznie z Tow. „Przystań”. We wszystkich tych miejscowościach powołano do życia lokalne komitety opieki nad półkolonjami, które z wielką ofiarnością opiekowały się dziećmi, jak i personelem pracującym. W Jeziorach na czele Komitetu stały panie Flisowa i Barbasiewiczowa, z wielką energią i zapałem pracowały pp. Głonkowa i Kulikowska, Urządzono tam loterję fantową,

W Skidlu na czele Komitetu stała p. Kurowska, której pomagali dzielnie pp. Piotrowscy i p. Tyzenhaus, prowadzący przytem całą pracę w Glinianach. Zarówno w Jeziorach jak i Skidlu projektowane jest stworzenie Domu Dziecka w celu stałej opieki zdrowotnej, pomocy lekarskiej i materialnej najuboższej dzieciny.

Sekcja gospodarcza zorganizowała kursy przetworów owocowych w Porzeczu i w Jeziorach, projektuje kurs gotowania w Porzeczu.

W sezonie zimowym praca Związku

APOLLO Na Zachodzie bez zmian

MODERN Weselo w Hollywood

Redaktor przyjmuje od godz. 12-13; telefon № 2-73 Redakcja czynna od godziny 12-14 i od 19-21 Telefony Reakcji: dzienne — 10-06, nocny — 2-78, Rękopisów redakcja nie zwraca. CENA PRENUMERATY: miesięczna z odnośnikiem do domów, lub przesyłką pocztową — 4 zł CENY OGŁOSZEŃ: za wiersz milimetrowej wysokości przed tekstem — 70 gr.; w tekście 80 gr.; za tekstem — 25 gr.; kronika reklamowa, komunikaty — 1. za wiersz redakcyjny; drobne — 20 gr. za wyraz. Do tych cen dolicza się za ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne 50 proc.; z zastrzeżeniem miejsca — 25 proc. Nekrologi 50 proc. taniej, dla poszukujących pracy — 50 proc. niżki. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Układ ogłoszeń przed tekstem 5% łamowy, za tekstem 10% łamowy. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń. Konto czekowe P. K. O. Nr. 68.425 Redakcja i Administracja: Św. Rocha Nr. 3, tel. Nr. 10-06 i 2-73. Redaktor odpowiedzialny: Antoni Faraonowski

Konto P. K. O. Nr 68425.